

کارگاه آموزشی : هوش مصنوعی

شماری مراکز خدماتی به
ارزش ۲.۵ میلیون دالر
در ولایت هرات گشایش یافت

روند آبگیری سدها در غرب افغانستان و تأثیرات آن بر توسعه پایدار

آبگیری سد پاشدان هرات در ماههای اخیر مورد استقبال گسترده مردم و کارشناسان قرار گرفته است. این پروژه که یکی از مهم‌ترین طرح‌های تأمین آب در غرب افغانستان به شمار می‌رود، به عنوان گامی بلند در راستای استفاده بهینه از منابع آبی و بهبود شرایط زیستی منطقه شناخته می‌شود. سد پاشدان علاوه بر تأمین آب جوی سلطانی، به کشاورزی و تأمین انرژی نیز کمک شایانی خواهد کرد. این دستاوردهای بزرگ، امیدواری‌ها را برای مردم این منطقه افزایش داده و باعث شده که توجه بیشتری به پروژه‌های مشابه در غرب افغانستان معطوف شود.

در همین راستا، پروژه‌های جدیدی همچون سد بخش آباد فراه نیز در دستور کار قرار گرفته است. این سد با هدف تأمین آب برای کشاورزی و تقویت زیرساخت‌های آبی منطقه در حال ساخت است. سد بخش آباد، با ظرفیت‌های بالای خود می‌تواند تأثیرات مثبتی در توسعه کشاورزی و تأمین نیازهای آبی منطقه فراه داشته باشد. این سد نه تنها نیازهای آبی محلی را تأمین می‌کند، بلکه با ایجاد اشتغال و بهبود شرایط زندگی مردم، به یک موتور محرك اقتصادی تبدیل خواهد شد.

علاوه بر این، آغاز سروی و طراحی دو سد جدید در هرات، در مناطق "تریپید" و "واخل"، نویبخش دوران جدیدی در مدیریت منابع آبی غرب افغانستان است. این پروژه‌ها که در مراحل اولیه طراحی و مطالعات قرار دارند، می‌توانند تأثیرات مثبتی در زمینه‌های مختلف از جمله کشاورزی، انرژی و حفاظت از منابع طبیعی داشته باشند. هر دو سد در مناطق استراتژیک واقع شده‌اند که با توجه به نیازهای آبی روزافزون و وضعیت اقلیمی، ظرفیت حل مشکلات آبی منطقه را دارا هستند.

سدهای جدید نه تنها به تأمین آب شرب و کشاورزی کمک می‌کنند، بلکه می‌توانند با ایجاد توربین‌های برق آبی، سهم قابل توجهی در تولید انرژی ایفا کنند. با توجه به محدودیت‌های انرژی در بسیاری از مناطق غرب افغانستان، این پروژه‌ها می‌توانند راهکاری مؤثر برای حل مشکلات برق‌رسانی به مناطق دورافتاده باشند. علاوه بر این، اجرای این سدها به اشتغال‌زایی در منطقه کمک کرده و به توسعه اقتصادی و اجتماعی غرب افغانستان کمک خواهد کرد.

به طور کلی، سد پاشدان و پروژه‌های در حال ساخت در غرب افغانستان به عنوان نمادی از تلاش‌های مستمر حاکمیت و نهادهای مختلف برای بهبود شرایط زندگی مردم این مناطق دیده می‌شوند. در حالی که چالش‌های فراوانی در مسیر اجرای این پروژه‌ها وجود دارد، موقیت در تکمیل و بهره‌برداری از این طرح‌ها می‌تواند مسیر توسعه پایدار را در این مناطق هموارتر کند. این پروژه‌ها نه تنها منابع آبی را مدیریت می‌کنند، بلکه نقش مهمی در تقویت امنیت غذایی، تولید انرژی و بهبود شرایط می‌شوند.

مردم و مقامات محلی در کنار هم می‌توانند از این فرصت‌ها بهره‌مند شوند. این پروژه‌ها نه تنها می‌توانند به روش‌تر سازند، به نظر می‌رسد که این پروژه‌ها نه تنها در حل بحران‌های آبی و انرژی مؤثر خواهند بود، بلکه می‌توانند به عنوان مدل‌هایی موفق برای دیگر مناطق کشور نیز مطرح شوند.

عنوان

- (۱۴) تأثیر خشکسالی بر کشاورزی در.....۱۸۰۱۷
- (۱۵) اوای دلنینین آب ۳۰۲
- (۱۶) نگرانی باشندگان ولايت هرات از افزایش.....۴
- (۱۷) فصل چهارم لیک برتر قهرمانان ۵
- (۱۸) بند شاه و عروس در کابل گشایش ۶
- (۱۹) مسولان: حق ابهی ایران طبق قرار.....۷
- (۲۰) از کشت کوکار به سمت بدیل آن: پنهه ۸
- (۲۱) هنر کتبیه نویسی روی کاشی، ۹
- (۲۲) استرالیا، نخستین کشوری که شبکه ۲۴ و ۲۳ .....۱۰
- (۲۳) اعلامیه وزارت مالیه در رابطه به حقوق ۱۰
- (۲۴) شعله‌های رو به حامیون صنعت جرم ۱۱
- (۲۵) کارگاه آموزشی: هدف ۱۰
- (۲۶) شماری مراکز خدماتی به ارزش ۲.۵ .....۱۱
- (۲۷) اطلس جدید سلول‌ها درک از بدن ۱۱
- (۲۸) نمایشگاه هفت روزه کتاب در هرات ۱۲
- (۲۹) کارگاه آموزشی: هوش مصنوعی ۱۲
- (۳۰) اصول ایدئی در حوادث غیرمنتظره ۱۳
- (۳۱) نخستین درمان نوبن حملات اسلام ۱۴
- (۳۲) با فرا رسیدن قصل سرمه، پرچوی برق ۱۵
- (۳۳) ابو مسلم فراه، قهرمان قصل چهارم ۱۶
- (۳۴) سردی بازار فروش کرسی در ولایت هرات ۱۶
- (۳۵) کجیزی گوشت لن، نمادی از غذاهای ۱۶

صاحب امتیاز: شورای متخصصان

مدیر مسئول: الحاج محمد رفیق شیر

هیئت تحریر: سید معید الحق موحدی، عبدالرحیم امید

دکتر عبدالقیوم قائم، انور شاه یوسفی و صلاح الدین جامی.

گزارشگر: گبرا سالاری

طراح جلد و صفحه آرائی: عبدالحق مرادی

تیراز: - ۱۰۰۰ جلد

قیمت ۲۰ افغانی

نشانی: دفتر شورای متخصصان هرات،

جاده بهزاد «بهزاد» ۵

آوادل شنید

عبدالطیف محمدی

آن شرار از آب کی گیرد قرار
ستگ و آهن ز آب کی ساکن شود؛
آدمی با این دو کی ایمن شود
نفس اماره یعنی خواهش‌های
غیر منطقی درون که این خواهشات بر
منطق و خرد انسان غالب می‌شود. از
همین رو گفته شده که مبارزه با نفس
«جهاد اکبر» است زیرا کشن خصم
درون در مقایسه با غلبه یافتن بر
دشمنان بیرونی بسی دشوارتر است:
کشتن این، کار عقل و هوش نیست
شهر باطن سخه خرگوش نیست
به هر حال، زبانه‌های نفس است که
انسان را از رشد و پالایش و رسیدن به
حقیقت بازمی‌دارد. اما نباید فراموش
کرد که همین تضادها و تعارض‌ها و
«خشته‌های دیوار» خواهشات نفسانی،
ابزار کمال هستند و توازن درون آدمی
در اثر تقابل و تعادل و فراز و فرود
همین حالات متضاد شکل می‌گیرد و
نبود این تقابل‌ها، شخصیت را از سیر
و پویایی بازمی‌دارد؛ به عبارت دیگر، اگر
این فراز و فرودها نباشد، قدر حقیقت و
وصل را کسی نخواهد داشت.
ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

در جایی دیگر توصیه می‌کند که
چگونه به این مرتبه از شناخت باید
رسید و تحمل سختی و گذشتن از
خواهشات و حجاب‌های نفسانی را به
جان و دل پذیرفت:
هم چون آهن ز آهی بی رنگ شو
در ریاضت، آینه‌ی بی زنگ شو
خویش را صافی کن از اوصاف خویش
تایبینی ذات پاک و صاف خویش
بینی اندرونی اند
بی کتاب و بی معید و اوسنا
امام محمد غزالی (رح) نیز می‌گوید
که آدم از ظاهر و باطن با جسم و روح
تشکیل یافته است. اما حقیقت وجود
وی روح اوست که از آن به «دل» تعبیر
می‌شود. ولی بر این باور است که
برای رسیدن به دنیای حیرت‌آور دل
ناگزیر باید حجاب نفس اماره را درید.
مولانا هم نفس اماره را بزرگ‌ترین
مانع سلامت روان می‌داند و آن را
«مادر بت‌ها» می‌نامند:

مادر بت‌ها بت نفس شمامست
زان که آن بت مار و این بت اژدهاست
آهن و سنگ است نفس و بت شرار

اندیشه‌های عرفانی مولانا جلال الدین
محمد بلخی (رح) در مثنوی معنوی
آن قدر درخشنده، جذاب و آموزende
است که نتهاجا از دیدگاه تصوف و
عرفان بلکه از نکته نظر دانش و تجربه
بشری نیز اهمیت بسیاری دارد.
در این کتاب توجه به انسان خدمدن
شده که می‌تواند خود را بشناسد و
پله‌های کمال را یکی پی دیگری
طی کند که در روانشناسی آن را
«خودشناسی» می‌نامند.

مولانا خودشناسی را برتر و مهم‌تر از
هر معرفتی می‌داند که انسان پس از
گشودن گره تمام مسائل زندگی به
این نتیجه می‌رسد که زندگی مادی
ارزش آن را ندارد که انسان خود را
فراموش کند و نسبت به خویشتن
بی‌توجه و ندادان باشد:

صد هزاران فصل داد از علوم
جان خود را می‌داند از ظلم
شناخت خویشتن یعنی شناخت
پروردگار و رهایی از مشکلات، خلاصی
از بیگانگی و پایان می‌هویتی؛ مولانا

ادامه مطلب ...

بنابراین، برای رسیدن به مقصد و آب حیات باید راه اعتدال را در سایه انسان کامل و با شکیابی و امیدواری پیمود. زیرا ترازمانی که میان تافق‌های ذهن و ضمیر سازگاری ایجاد نگردد، شاهد تغییر و کمال رانمی‌توان به آقوش کشید.

اما، فرار از خویشتن ممکن نیست بلکه راه آن است که ابتدا خود را بشناسیم و متوجه باشیم که در کنار ناتوانی‌های ما، توانایی‌هایی هم وجود دارد که باید آن‌ها را به کارگیریم نه اینکه نامید شده و از خویشتن بگریزیم. از کلام مولانا چینی برداشت می‌شود که سلامت نفس و رسیدن به بلوغ فکری، بی‌گمان بر رسیدن انسان به کمال تأثیرگذار است. آنان که خود را می‌شناسند و بر عیوب‌های خود وقوف می‌بینند و در صدد درمان بیماری‌های روحی خویش برمی‌آیند، نگاهشان به خود و زندگی دگرگون می‌شود.

مولانا در جایی دیگر می‌فرماید که «قرب حق از حبس هستی رستن است». ایشان در دفتر دوم مثنوی معنوی، از بیت ۱۱۹۲ به بعد حکایت آموزنده و تمثیلی کوتاه سالکی را به تصویر می‌کشند که بر سر دیوار بلندی نشسته است و در پایین دیوار، جوی آب زلال جاری است. آن شخص خشت‌ها را یکی پس از دیگری برمی‌کند تا دیوار کوتاه و کوتاه‌تر شده و به آب برسد. درواقع، هر خشتی که او برمی‌کند و به درون آب می‌اندازد از آوای دلنشیں آب، خوشحال می‌شود. آب به او نهیب می‌زند و می‌پرسد که از این کار چه فایده دیدگر که هر خشتی کزین بر کن، آیم سوی ماء معین کن کتی خسته، دیوار بلند پسته، گردد به هر دفعه که کند پستی دیوار قربی می‌شود فصل او درمان وصلی می‌بود

هراندازه که بنده پروردگار را در ذهن و ضمیر و اندیشه خود نزدیک بداند، خداوند متعال هم به او نزدیک می‌شود. هر چه دل به خدا نزدیکتر، خداوند هم به دل نزدیکتر است. قرب دو نوع است: قرب فرایض و قرب نوافل؛ قرب فرایض، مرتبه‌ای است که بنده در مقام محبت به حالتی رسد که بی‌خویش شود نه نسبت به خود شعوری داشته باشد و نه نسبت به دیگران. اختیار از او ساقط می‌شود و در اراده الهی قرار می‌گیرد. قرب نوافل مقام محبویت است، در این مرتبه سالک محو ذات کبریا می‌شود.

و اما مقام وصل: فنای بنده از اوصاف غیر و ظهور اوصاف حق در او، سجده آمد کنین خشت لزب موجب قربی که واسجده واقتب قاتکه این دیوار، عالی گردن است مانع این سر فرود آوردن است سجده نتوان کرد بر آب حیات تا نیایم زین تن حاکی نجات بر سر دیواره کوتشندر زودتر بر می‌کند خشت و مدار هر که عاشقتر بُوده باشگ آب او کلوخ زفت تر کند از حجاب او زبانگ آم، پُرمی تائُنُق نشود بیگانه جُر بانگ بُلُق

منابع و مأخذ:

مولانا جلال الدین محمد بلخی، مثنوی معنوی، چاپ پنجم، تهران، ۱۳۹۰، انتشارات هرمس کریم زمانی، شرح جامع مثنوی معنوی، جلد سوم، چاپ بیستم، تهران، ۱۳۹۸، انتشارات اطلاعات دکتر تورج عقدانی، روانشناسی کمال در مشوی، فصلنامه عرفان، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، پرتال جامع علوم انسانی

برای رسیدن به چشمۀ آب حیات و

وصل و حقیقت، باید حجاب‌ها را کنار زد و دیوار علائق و خواهش را فروریخت چون این حجاب‌ها مانع قرب و وصول سالکی می‌شود که دلش چون ماهی در هوای آب می‌پد.

بر سر دیوار، تشنۀ درمند مانعش از آبه آن دیوار بود از بی آبه او چو ماہی زار بود ناگهان انداخت او خشتی در آب باشگ آب آمد به گوشش چون خطاب چون خطاب بار شیرین لذتیست کرد آن باشگ آب شنیدن از صفائی باشگ آب آن مُتَحَّش گشت خشت‌انداز آنچه خشت کن آب می‌زد باشگ، یعنی: هی تو را فایده چه زین زدن خشتی مر؟ تشنۀ گفت: آیا، مراد فایده ست من ازین صنعت ندارم هیچ دست فایده اول سَعَاع باشگ آب کوبوده شنگان را چون زبان باشگ او چون باشگ اسرافیل شد مُرده را زین زندگی تحولید شد یا چو باشگ رعد آیام بهار با غمی باید از او چندین بُگار یا چو مر درویشِ ایام رُگات یا چو بر محبوس، پیغام نجات چون دم رحمان بُود کان از یمن می‌رسد می‌وتدی محتبی ذهن یا چوبویی احمد مُرسَل بُسَود کان به عاصی در شناخت می‌رسد یا چوبویی یوسفِ خوبِ طیف می‌زند بر جان یعقوب نحیف فایده دیدگر که هر خشتی کزین بر کن، آیم سوی ماء معین کن کتی خسته، دیوار بلند پسته، گردد به هر دفعه که کند پستی دیوار قربی می‌شود فصل او درمان وصلی می‌بود

فصل چهارم لیگ برتر قهرمانان افغانستان به میزبانی هرات آغاز شد

گزارش‌گو: کبرا سالاری

اتک انرژی دو دوره (فصل دوم و سوم) در این مسابقات قهرمان شده است.

لیگ قهرمانان افغانستان به مدت ۳۶ روز در ولایت هرات ادامه خواهد داشت. در دوره گذشته که در کابل برگزار شد، تیم اتک انرژی بدون باخت، مساوی و بدون گل خود را به مقام قهرمانی رسید. ریکارد جاودانه که رسیدن به آن بسیار دشوار خواهد بود.

لیگ قهرمانان فوتبال افغانستان به عنوان نماد رقابت و تلاش برای رشد فوتبال در داخل کشور، فرصتی است تا استعدادهای فوتبال افغانستان در برابر نگاههای جهانی بدرخشند. هوداواران با اشتیاق فراوان، تیمهای مورد علاقه خود را تشویق خواهند کرد و با شور و شوق بی‌پایانی از تزدیک شاهد بازی‌های پرهیجان خواهند بود.

سومین فصل لیگ قهرمانان فوتبال افغانستان در ماه جوزای امسال در کابل راه اندازی شده بود.

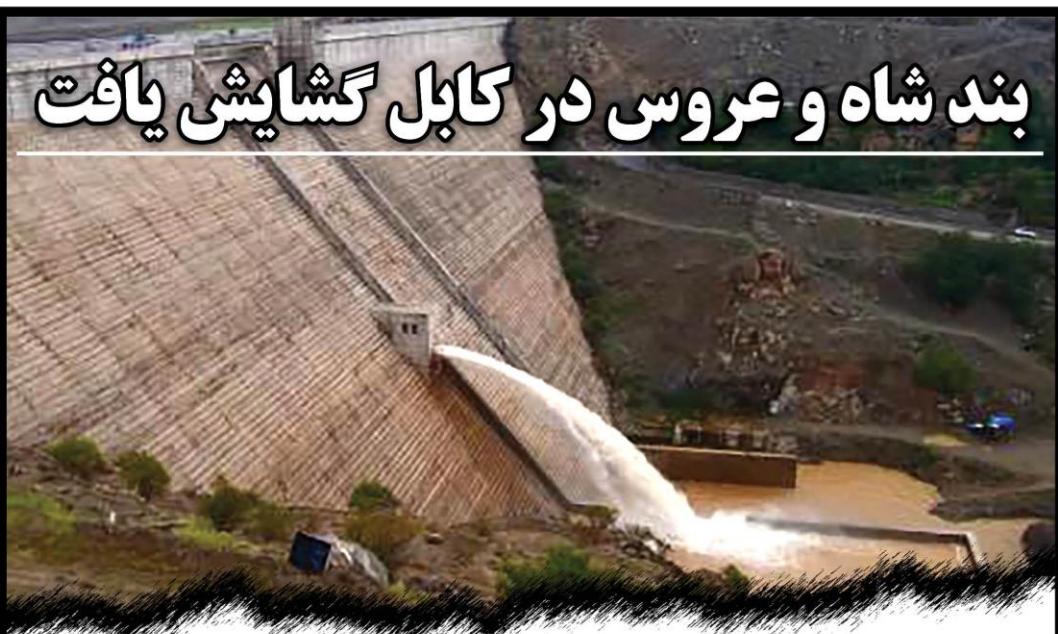
طلایی برای صعود به رقابت‌های باشگاهی آسیا در انتظار تیم قهرمان است. تیم قهرمان این دوره از رقابت‌ها، در صورت تکمیل معیارهای کلب لاستنسیک کنفراداسیون فوتبال آسیا، شانس حضور در سطح بالاتری از فوتبال مختلف کشور برگزار می‌شود.

مولوی احمدالله وثيق، رئیس عمومی تربیت بدنی و ورزش کشور، در مراسم افتتاحیه این لیگ، آغاز آن را به تمامی ورزشکاران و به ویژه مردم هرات تبریک گفته و از همکاری اداره ورزش و فوتبال هرات قدردانی کرد. محمد یوسف کارگر، رئیس فدراسیون فوتبال کشور، اعلام کرد که لیگ قهرمانان امسال با تفاوت‌های چشمگیری نسبت به سال‌های گذشته برگزار می‌شود و حضور چهره‌های فوتبال و بازیکنان تیم ملی از خارج کشور به کیفیت لیگ افزوده است.

در این فصل، تیم‌ها نه تنها برای قهرمانی داخلی تلاش خواهند کرد، بلکه فرصتی

بند شاه و عروس در کابل گشایش یافت

برق را دارند. مجموعاً این بند توانایی تولید ۱.۲ میگاوات برق را دارا می باشد که می تواند نیازهای برق برخی مناطق اطراف را تأمین کند و بهبود دسترسی به انرژی در این مناطق کمک کند.

انتظار می رود که این پروژه، نه تنها به عنوان یک منبع پایدار آبی و برق برای کابل و مناطق اطراف آن عمل کند، بلکه بهبود شرایط زیست محیطی و اقتصادی در این مناطق را نیز در پی داشته باشد.

با توجه به این که افغانستان در زمینه نامین آب و انرژی با چالش های زیادی مواجه است، پروژه های این چیزین می تواند به کاهش وابستگی به منابع خارجی و افزایش خودکفایی است که هر کدام ظرفیت تولید ۶۰۰ کیلووات کشور کمک شایانی کند.

آبی، و تأمین دسترسی مردم به آب آشامیدنی می باشد.

کار اعمار این بند در سال ۲۰۱۰ میلادی آغاز شده و پس از گذشت بیش از یک دهه، در

سال ۲۰۲۳ میلادی به پایان رسید.

هزینه کل این پروژه ۵۰۰ میلیون دلار امریکایی می باشد که هدف آن حل مشکلات کم بود

آب و انرژی در منطقه کابل است.

این بند ظرفیت ذخیره سازی بیش از ۹ میلیون متر مکعب آب را دارا می باشد که سالانه

نیازهای آبی مناطق مختلف، از جمله ولسوالی شکرده و مناطق هم جوار را تأمین می کند.

این پروژه تهها به تأمین آب محدود نمی شود.

بند شاه و عروس دارای دو توربین برق آبی

و ۳ هزار و ۵۰۰ هکتار زمین زراعتی را نیز

آبیاری کند.

این پروژه به عنوان گام مهمی در راستای حل بحران های آب و انرژی در افغانستان در

نظر گرفته شده است. این در حالی است که

پیش از این، مسئولان بهره برداری از بند شاه

و عروس را گام مؤثر در راستای مدیریت منابع

آبی و تولید برق عنوان کردند.

بند شاه و عروس، که در ولسوالی شکرده

و لايت کابل اعمار شده است، به ارتفاع ۷۵

متر و عرض ۶۰ متر طراحی شده است. این

بند به منظور چندین هدف مهم اعمار شده

است که شامل آبیاری زمین های زراعتی،

جلوگیری از سرازیر شدن سیلاب ها، تولید برق

رهبر امارت اسلامی:

حقوق بروخی بازنشستگان با حکم شرعی دادگاه پرداخت شود

رهبر امارت اسلامی در فروردین/حمل
دستور داد که حق بازنشستگی از حقوق کارکنان
دولت کسر نشود که به معنای انحلال نظام
بازنشستگی/تفاوت در افغانستان بود.

بودجه موردنیاز برای پرداخت حقوق سالانه
۱۴۸ هزار بازنشسته بیشتر از ۱۲/۵ میلیارد
افغانی (۱۷۵ میلیون دلار) است.

با توجه به اینکه جمعیت متوسط خانوار در
افغانستان هفت نفر است، معاش حدود یک
میلیون خانواده افراد بازنشسته مستقیم به
خطر افتاده است و آینده حدود سه میلیون
از اعضای خانواده‌های کارمندان غیر نظامی
دولت غیرمستقیم تهدید شده است.

با به قدرت رسیدن دولت امارت اسلامی ۴۰۷
هزار کارمند دولت که ۲۱ درصد آن را زنان
تشکیل می‌دادند نیز عملاً اجازه رفتن سرکار
را ندارند.

در افغانستان کارکنان دولت که ۶۵ ساله
شوند یا سابقه ۴۰ سال خدمت داشته باشند
بازنشسته می‌شوند.

رهبر امارت اسلامی با پرداخت حقوق
برخی بازنشستگان کارکنان نهادهای دولتی
بنابراین «حکم شرعی» یک دادگاه ویژه موافقت
حل و فصل درخواست‌های حقوق بازنشستگی
باید تشکیل شود و «بازنشستگان وزارت‌خانه‌ها و
ادارات می‌توانند برای اثبات حقوق بازنشستگی
خود به دادگاه ویژه حقوق بازنشستگی شکایت
کنند» و «دادگاه حقوق بازنشستگی باید طبق
اسناد حکم شرعی صادر کند».

هنر کتیبه‌نویسی روکاشی، میراث ماندگار هرات

تاریخی هرات بوده و در این ریاست شماری از جوانان در حال آموزش این هنر هستند. ما تلاش می‌کنیم تا از این هنر و دیگر هنرهای اسلامی حمایت کنیم تا در آینده نیز این میراث ارزشمند را حفظ کنیم.»

کفتنی است که بیش از ۴۰ درصد کاشی‌های مسجد جامع هرات را کاشی‌های کتیبه‌دار تشکیل می‌دهند و هنر کتیبه‌نویسی نه تنها جلوه‌ای از فرهنگ و هنر اسلامی را به نمایش می‌گذارد، بلکه بخش مهمی از هویت تاریخی هرات به شمار می‌رود. این هنر در واقع نه تنها نشانه‌ای از گذشتگان است، بلکه با تلاش‌های بی‌وقفه هنرمندان پیشکسوتان حمایت نهادهای فرهنگی، به عنوان میراثی زنده برای نسل‌های آینده نیز باقی خواهد ماند.

هنر کتیبه‌نویسی روی کاشی یکی از هنرهای برجسته و کهن هرات است که سابقه‌ای دیرینه‌ای دارد و از دوران غوریان و تیموریان به یادگار مانده است.

این هنر در طول تاریخ، با حفظ اصاله‌های خود، به شکلی منحصر به فرد در معماری و تزئینات اسلامی هرات نمایان شده است.

کتیبه‌نویسی به ویژه در مساجد و بنای‌های تاریخی این شهر از ارزش زیادی برخوردار است و نشان‌دهنده عظمت فرهنگی و هنری این منطقه در دوران مختلف تاریخی است.

دو هنرمند ای صنعت، نوید‌احمد صبری و علی محمد صبوری، که مجموعاً بیش از ۸۷ سال از عمر خود را به حفظ و توسعی این هنر در مسجد جامع هرات اختصاص داده‌اند، می‌گویند که این شهر با داشتن بیش از ۸۰۰ آباده تاریخی به کتیبه‌نویسان بیشتر نیاز دارد.

نوید‌احمد صبری که ۵۰ سال از عمر خویش را صرف خطاطی و کتیبه‌نویسی کرده، می‌گوید: «هنر کتیبه‌نویسی از دوران غوریان و تیموریان به ما رسیده و نوع خط کوفی که از آن زمان بجا مانده است، روی کاشی‌های مسجد جامع استفاده می‌شود» او هم‌چنین اضافه می‌کند: «ما نیاز به توجه و حمایت بیشتر از سوی مسئولان داریم تا در حفظ این هنر ارزشمند و قله‌ای ایجاد نشود. در صورتی که آموزش جوانان ادامه یابد، این هنر برای نسل‌های آینده حفظ خواهد شد.»

در همین حال، علی محمد صبوری دیگر کتیبه‌نویس با بیش از ۳۷ سال تجربه در این بخش، می‌گوید: «خوشحالم که در این هنر قدیمی هرات فعالیت دارم و پس از زلزله سال قبل، بخش‌های زیبادی از مسجد جامع نیاز به کتیبه‌نویسی دار و همه روزه مشغول ترمیم و تکمیل این بخش‌ها هستیم. این هنر نه تنها از نظر زیبایی‌شناسی اهمیت دارد، بلکه به عنوان یک مرمت‌گر هویت تاریخی ما را بازسازی می‌کند.»

از طرفی هم، امید نیکنام مدیر صنعت کاشی‌سازی در مسجد جامع هرات، با اشاره به چالش‌های موجود در ترمیم نهادهای تاریخی مسجد جامع، می‌گوید که در ترمیم نهادهای تاریخی مسجد جامع، بیشتر از کاشی‌های معرق استفاده می‌شود که قیمت هر متر آن به هزار دلار می‌رسد. در عین حال، حمید‌الله غیاثی امر فرهنگ و هنر ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات، ضمن تأکید بر اهمیت هنر کتیبه‌نویسی در هرات می‌گوید: «این هنر یکی از میراث‌های گران‌بهای اسلامی و

اعلامیه وزارت مالیه در رابطه به حقوق تقاعد!

بر اساس فرمان (۱۲) سال (۱۴۴۶ هـ) زعیم امارت اسلامی افغانستان امیرالمؤمنین ملاhibt الله، طبق اصول تعیین شده، فیصله پرداخت حقوق تقاعد (متقاعدين قبل از فتح) وزارتخانه‌ها و ادارات امارتی و کارمندان برحال امارتی صورت گرفته است.

از تاریخ (۲۱/۹/۱۴۴۵) الی صدور حکم شماره (۴۸۰۲) مطابق این حکم، به ستره محکمه کشور وظیفه سپرده شده؛ تا در هماهنگی کامل با وزارت مالیه و واحدهای غیر بودجوى به قضایای حقوق متقاعدين در پرتو اصول شرعی رسیدگی نماید.

تمام متقاعدين قبل از حاکمیت دوباره امارت اسلامی می‌توانند، جهت اثبات حقوق تقاعد خویش به محکمه تشکیلات و معاشات و آغاز خواهد گردید.

قابل ذکر است که براساس فرمان مذکور پروسه اجراء حقوق متقاعدين طبق تقسیم اوقات تعیین شده از سوی کمیسیون

کارگاه آموزشی

هدف

کارگاه آموزشی دو روزه، زیر نام «هدف» در شورای متخصصان هرات برگزار شد. برگزار کنندگان این کارگاه، هدف از برگزاری این کارگاه آموزشی را آگاهی دهی نسل جوان بهویژه برای زنان و دختران عنوان می کنند.

محمد رفیق شهیر، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزار کنندگان این کارگاه آموزشی، می گوید که آنان همواره تلاش دارند تا برنامه ها و کارگاه های آموزشی دیگری نیز برای جوانان و قشر اثاث این ولايت برگزار کنند. از طرفی هم، آزو زیبایسنده، مدرس این کارگاه آموزشی می گوید که جوانان بهویژه دختران و زنان نیاز دارند تا در زمینه هی آگاهی دهی برای رسیدن به اهدافشان چنین سمینار هایی بیشتر برگزار شود.

خانم زیبایسنده تأکید کرده می افزاید که در سرتاسر فعلی، بسیاری از دختران به دلیل تغییر چهت هدف و آرزو های شان نیاز به همانی دارند که برگزاری چنین سمینار هایی نقش اساسی بر روح و روان دختران دارد. او تأکید کرده و تصریح می کند که این کارگاه با استقبال گرم بسیاری از دختران رویه رو شده است.

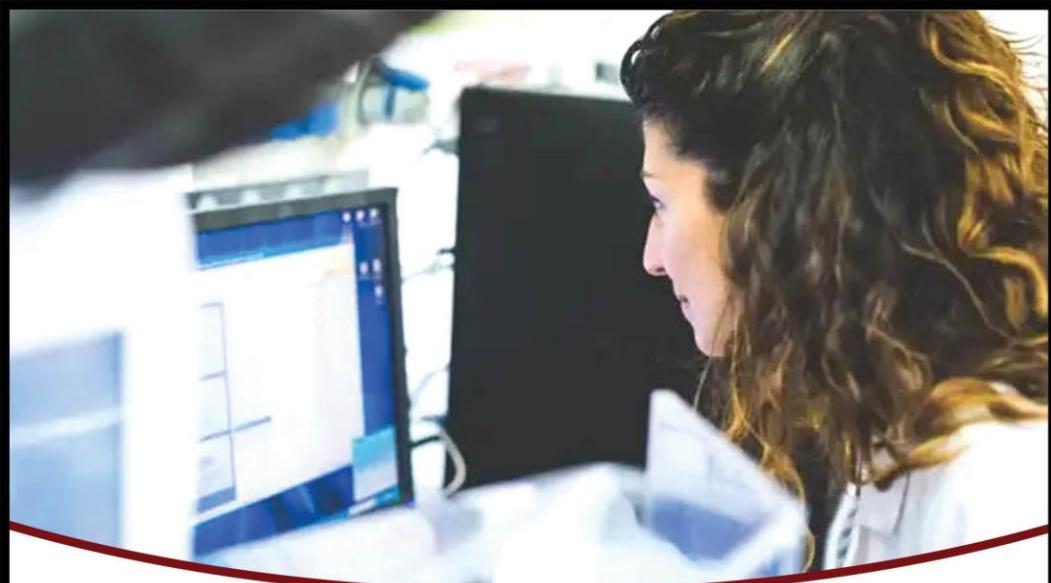
در سوی دیگر، اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن استقبال از برگزاری این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید عنوان می کنند. سلطانی یک تن از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، از برگزاری این کارگاه ابراز خرسندی کرده و خواهان برگزاری بیشتر چنین کارگاه هایی است. او تصریح می کند: «موضوعاتی که در این کارگاه بحث شد، برای من خلی مفید بود، چیزهای زیادی یاد گرفتم. همه می مگاهی مسیر خودمان را گم می کنیم، و نیاز است تا با کمک همین برنامه ها مسیر خود را دوباره پیدا کنیم، این سمینار بر روح و روان من تأثیر زیادی گذاشت، البته باید بگویم تأثیر مثبت».

جهان زاده نیز یک تن دیگر از اشتراک کنندگان این کارگاه، موضوعات بحث شده در این کارگاه را مفید و مهم خوانده می افزاید که برگزاری چنین سمینار هایی، باعث می شود تا انگزه های یادگیری در وجودشان بیشتر شود.

او نیز همانند دیگر اشتراک کنندگان از برگزاری این کارگاه خرسند است. گفتنی است که در این کارگاه، پیرامون موضوعات هدف، چگونه هدفمان را تعیین کنیم، انواع هدف، افرادی که هدف دارند چه ویژگی هایی دارند، چگونه هدفمان را کارگاه آموزشی پایان یافته.

قابل ذکر است که در ماه های پسین این شورا کارگاه های بسیاری برای دختران و پسران با در نظرداشتن موضوعات مفید و براساس نیاز جوانان چهت آگاهی دهی برگزار کرده است که با استقبال شمار زیادی از جوانان رویه رو شده است.

اطلس جدید سلول‌ها در ک از بدن انسان را متحول می‌کند

آگاهی پیشرفتیه از زیست‌شناسی و علوم کامپیوتری پیشرفتیه نیاز دارد.

این طرح تاکنون بیش از ۱۰۰ میلیون نشان می‌دهد که نقشه‌نگاران آنها را به عنوان مناطق ناشناخته یا به اصطلاح «اماکن نامعلوم» علمات‌گذاری می‌کرند. دکتر آویو رگو، یکی از بنیانگذاران هر سلول - بررسی کرده است. این طرح که آنون در مؤسسه جنتک (Genentech) کار می‌کند گفته است

که نقشه جدید «بیشتر شبیه نقشه گوگل به نظر می‌رسد، یعنی شما یک نمای با پوشش بالا دارید و سپس نمای خیابان را دارید که توضیح می‌دهد چه اتفاقی می‌افتد، و سپس در بالای آن می‌توانید تغییرات را در طول روز ببینید که تعداد تومبیل‌های در حرکت گاهی بیشتر و گاهی کمتر است». وی می‌فرماید: «این آخرین اکتشافات منتشر شده شامل نقشه دستگاه گوارش از دهان گرفته تا روده بزرگ، مری و معده و روده و مقعد است. محققان به انواع سلول‌ها، محل قرارگیری آنها و نحوه تعامل آنها با سلول‌های اطرافشان پرداختند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

جغرافیایی است که جاده‌های اصلی و نقاط شاخص جغرافیایی و همچنین مناطقی را نشان می‌دهد که نقشه‌نگاران آنها را به عنوان مناطق ناشناخته یا به اصطلاح

«اماکن نامعلوم» علمات‌گذاری می‌کرند. دکتر آویو رگو، یکی از بنیانگذاران هر سلول - بررسی کرده است. این طرح که آنون در مؤسسه جنتک

در عوض، طرح اطلس سلول انسان نشان داده است که در بدن انسان هزاران نوع سلول‌های تشکیل‌دهنده شبکه اعصاب.

از آنها عامل بروز بیماری‌هایی مانند عارضه التهاب روده و فیبروز سیستیک باشند.

در برآمدۀ این طرح نکات بسیاری اعلام شده است از جمله این موضوع که جزئیات نحوه شکل‌گیری اسکلت انسان و سیستم ایمنی اولیه ترسیم شده است.

این بیش تازه شبیه به آن است که کسی از دوره استفاده از نقشه‌های رایج در قرن پانزدهم و دوران زاندارک و ریچارد سوم پا به دنیای تلفن همراه امروزی بگذرد.

نقشه‌های قدیمی بدن مانند نقشه‌های

ادامه مطلب . . .

در میان یک میلیون و ۶۰۰ هزار سلولی که مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند شکل جدیدی از سلول به نام متاپلاستیک روده بود. به نظر می‌رسد که این سلول در تشدید التهاب در هفت میلیون فرد مبتلا به بیماری‌های التهابی روده مانند کولیت اولسراتیو و بیماری کرون نقش داشته باشد.

دکتر راسا المنتیت، که این پژوهش را در موسسه داروسازی ولکام سانگر انجام داده گفته است: «ما توانستیم یک نوع سلول بیماری‌زا را کشف کنیم که ممکن است در برخی عوارض مزمن نقش داشته باشد و می‌تواند هدفی برای درمان ادارویی آ در آینده باشد.»

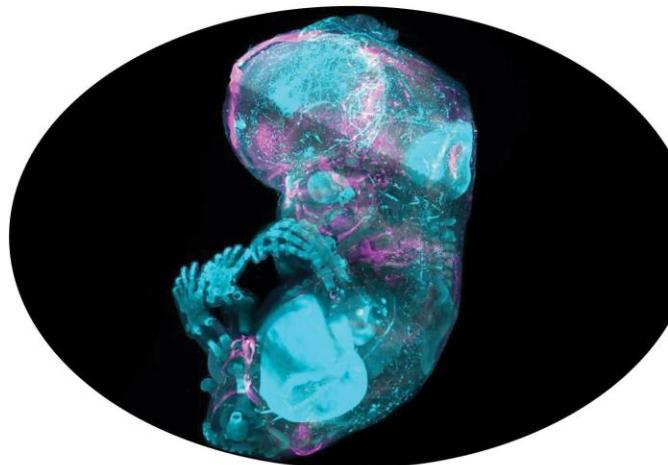
بیش از ۳۶۰۰ کارشناس و پژوهشگر در ۱۰۰ کشور جهان در تدوین اطلس سلول انسانی شرکت دارند که یکی از بلندپروازانه ترین طرح‌های زیست‌شناسی بوده و از آن به عنوان وارث طرح ژنوم انسان و توالی کشف کدهای ژنتیکی انسان توصیف شده است.

در همین حال، کشف دیگری نشان داد که چگونه در هفته‌های پس از لقاح اسکلت انسان در رحم شکل می‌گیرد.

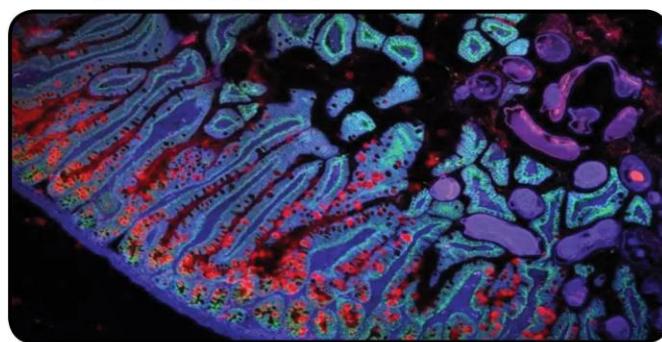
ابتدا داریستی از غضروف، مانند غضروفی که در انتهای بینی شما وجود دارد، تشکیل می‌شود. سپس سلول‌های استخوانی روی آن رشد می‌کنند. این روند در همه جای بدن روی می‌دهد مگر قسمت بالای جمجمه که تا بعد از تولد استخوانی نمی‌شود تا به مغز فضایی را برای رشد بدهد.

برخی از دستورالعمل‌های ژنتیکی دخیل در سازماندهی این فرآیند اولیه رشد همان دستورالعمل‌های هستند که دهه‌ها بعد در برخی از ترویز در سالماندان نقش دارند.

دکتر کن تو، از موسسه ولکام سانگر گفته است: «در نهایت، استفاده از این اطلس می‌تواند به ما در درک بهتر شرایط

سلول‌های انسانی در طول همه گیری اسکلت جوانان و سالماندان کمک کند.» یک مطالعه مشابه هم تیموس را مورد بررسی قرار داد که یک اندام کوچک است که در آمادگی سیستم ایمنی نقش دارد. به پژوهشگران این امکان را دادند تا پیش‌بینی کنند که ویروس بیماری چگونه از بافتی به بافت دیگر حرکت می‌کند، و در نتیجه، خیلی زودتر از آنچه قبل از تصور می‌شد شروع می‌شود و نشان می‌دهد که شرایط بینی، دهان و چشم‌ها را به عنوان نقاط ورودی اصلی ویروس به بدن شناسایی کرند. دکتر کاترینا گلد، از صندوق تحقیقات پزشکی ولکام تراست گفته است که آنچه که امروز اعلام شد یک نقطه عطف واقعی در تدوین اطلس سلول‌های انسانی بوده است. او گفت: «وقتی اطلس کامل شود، می‌تواند روش‌های تشخیص، پیگیری و درمان بیماری‌ها را متحول کند.»

کارگاه آموزشی هوش مصنوعی

کارگاه آموزشی تحت نام «هوش مصنوعی»، به مدت دو روز، (سهشنبه، ۸ عقرب) در شورای متخصصان هرات برگزار شد که با دادن تصدیق نامه به اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی به پایان رسید.

محمد رفیق شهریار، رئیس شورای متخصصان هرات و برگزار کننده این سمینار، تأکید کرده هدف از برگزاری این کارگاه آموزشی را آگاهی دهی و پشتیبانی از جوانان عنوان می کند.

آقای شهریار تصریح می کند: «دنیای تکنالوژی در حال تحول است و جوانان ما برای پیشرفت و ترقی نیاز است تا این تکنالوژی باخبر شوند و بیشتر بدانند. نیاز است تا نسل امروزی خودشان را با تحول تکنالوژی خودشان را همگام کنند.»

در همین حال؛ مسعود بهره، استاد دانشگاه در ولایت هرات و مدرس این سمینار نقش برگزاری چنین سمینارها را در حمایت و آگاهی دهی برای جوانان اساسی دانسته می گوید که جوانان در عرصه‌ی پیشرفت و کسب دانش نیاز به حمایت و پشتیبانی دارند.

از سوی دیگر، شماری از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی، ضمن ابراز خرسندی از برگزاری این کارگاه، خواهان برگزاری بیشتر چنین برنامه‌های آموزشی اند.

محمدعلی، یک تن از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی می گوید: «تکنالوژی به خصوص برای ما جوانان بسیار مهم است که در مورد آن معلومات کسب کنیم و نقش آن را در حل مشکلات بدانیم. امروزه همه چیز با تکنالوژی پیش می رود و ما شاهد تحول بزرگ در عرصه‌ی تکنالوژی هستیم، پس خیلی خوب است که بیشتر معلومات کسب کنیم و بدانیم.» احمدی یک تن دیگر از اشتراک کنندگان این کارگاه آموزشی می گوید: «موضوعاتی که در این کارگاه بحث شد، برای من خیلی مفید بود، چیزهای زیادی یاد گرفتم. ما نیاز داریم تا از طریق همین سمینارها طرفیت و استعدادهای خود را شکوفا کنیم.»

در این سمینار آموزشی مطالبی پیرامون هوش مصنوعی چیست؟ نقش آن در جامعه، فایده‌های هوش مصنوعی و دیگر موضوعات بحث و گفت و گو شد. گفتنی است که شورای متخصصان هرات، همواره برنامه‌ها و سمینارهای آموزشی بسیاری به منظور پشتیبانی و ایجاد انگیزه برای جوانان این ولایت برگزار کرده است.

اصول ایمنی در حوادث

تهره کننده (پوهاند عبدالرحیم امید)

غیرمنتظره طبیعی و انسانی

اگر چه در کشورهای فقر و واسطه مثل افغانستان زندگی و تمدن در حال خطر و تابودی قرار دارد و در هر روز حوادث غیرمنتظره جان صدها و هزاران انسان را می‌گیرد و هنوز هم ده فیصد مردم کشور ما غیرمسکون کوجی و بادیه نشین بوده و در دشت‌ها و صحراها زیر خیمه‌ها جیات بسر می‌برند و در قرن بیست و یک هنوز هم زندگی قبیلوی عشیره‌ای طایفه‌ای و غارنشینی و جنگل نشینی دارند. که مرعات اصول ایمنی برای شان مقدور نیست بقول شاعر زیبا کلام:

بر قوی شوگر راحت جهان طلبی
که در نظام طبیعت ضعیف پایمال است
در این مقاله خواستم حوادث غیرمنتظره طبیعی را به بحث بگیرم و اصول ایمنی و مدیریت بحران را در این حوادث مشخص سازم تا باشد به حیث یک رهنمای ما و شما را تا حد امکان از گزند حوادث مصیون نگهدارد تا این طریق بتوانیم از تلفات مادی و انسانی جلوگیری و پیشگیری عمل آوریم.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

می‌توانیم از خسارات مادی و معنوی در جوامع انسانی و محیط زیست جلوگیری بعمل آوریم ضرورت تحقیق در این موارد و بخاطری پیشگیری و وقوع حوادث و مراتعات اصول ایمنی برای هریک از جوامع انسانی الزامی می‌باشد.
و اژدهای کلیدی: حوادث غیرمنتظره اصول ایمنی، بالاهای طبیعی، وقوع حوادث زلزله، تدایر و مقدمه حوادث نابه هنگام طبیعی مانند زمین لرزه، طوفان، رانش زمین سیالابها و آتش فشان‌ها و غیره از جمله خطروناک‌ترین واقعات طبیعی شمرده شده که در طول تاریخ کرده زمین ثبت گردیده است و هر یک از این حوادث خسارات روی دست گرفت تا از این طریق بتوانیم اصول ایمنی را در حوادث مرعات کنم و بر بحران‌ها مدیریت داشته باشیم.
شرایط کنونی با پیشرفت ساینس و تکنالوژی ما قادر هستیم که تا اندازه‌ای از وقوع همچون حوادث جلوگیری نمایم یا حداقل از آن پیشگیری بعمل آوریم.

ادامه مطلب ...

اگر چه که مدیریت بحران و اصول اینمی در حوادث غیرمنتظره در اکتریت کشورها به حیث مضمون در نصاب تعلیمی مکاتب و پوهنتون ها شامل می باشد و دانش آموزان و دانشجویان از آن حوادث و طریق وقایعه آن آگاهی کامل دارند.

تعريف محیط زیست:

محیط زیست یعنی فضایی که هر موجود زنده در آن زندگی می کند که شامل مسکن انسانی و محیط زیست های حیوانی، فضایی کوچه ها و جاده ها و فضایی سبز، مراکز آموزشی - فرهنگی، اداری، عبادی و غیره که به نوعی به آدمی و زیست انسانی مرتبط می شود، گفته می شود.

مجموعه است از عوامل، شرایط و تأثیرات متقابلى که زندگی موجودات زنده بخصوص انسان را تحت تأثیر قرار می دهد.

در طبیعت در بین موجودات حیه و محیط زیست شان ارتباط مستحکم وجود دارد که بنام ایکولوژی یا علم بودیاش یاد می شود. جایکه موجودات حیه را احتوا کرده است محیط گفته می شود.

اهمیت محیط زیست در کجاست؟

موضوعات سیاست، اقتصاد، خدمات شهری، خدمات کشورداری، پیشرفت کشور و خلاصه تمام انکشافات و اکتشافات و تکالوژی برای این است که انسان ها زندگی سالم و مطلوبی داشته باشند. اگر محیط زیست تخریب شود، همه نظم ها بر هم خواهد خورد، بناء فراهم آوری محیط زیست و سالم نگهداشت محیط اصل همه موارد بوده و در حفظ آن و چگونگی فراهم آوری محیط سالم باید کوشانیم.

انسان و محیط زیست:

طبیعت و محیط زیست موهبتی خداوندی است که از مجموعه موجودات، منابع و عدم شرایط هماهنگی که در اطراف هر موجود زنده وجود دارد و ادامه حیات به آن وابسته

تأمین می شود. خداوند (ج) زمین و آسمان و همه نعمت های آن را برای آفریده و طبیعت را رام و مطبع انسان ساخت تا بتواند هر گونه بهره را از آن ببرد.
از آلوده کردن خاک و استفاده درست از آن، به منظور تأمین نیازهای انسان، نوعی داری، دوستی با طبیعت و امانت داری در مقابل نعمت های خداوندی است.

اسلام و محیط زیست:

رسول اکرم (ص) در سخن خطاب به همه جامعه اسلامی به صورت جمعی فرمودند: مخیط زیست خود را تمیز و پاکیزه نگه دارید و همانند افراد آلوده زندگی نکنید. این فرمان پاکیزه نگه داشتن محیط زیست در واقع واقیه پیش از درمان است.

جای آیه: ما آنچه را که روی زمین است، برای آن قرار داده ایم تا بین و سیله مردم را بیازماییم که کدام یک از آنان کردارش است) سپهان (ج) نظام کیهانی و زمین و محیط زیست را آفرید و آنها را در اختیار انسان نهاد بر اساس دستورهای خود بیازماید و بیینید که وی پس از مطالعه و شناخت لازم، چگونه از نعمت الهی در مسیر طاعت خالق بهره می گیرد و با مزایا و نعمت های زیست محیطی چگونه رفتار می کند.

ادامه مطلب در مطلب بعدی ..

با فرا رسیدن فصل سرما، پرچوی برق در هرات افزایش یافته است

گزارش گز: کبراسلامی

ترکمنستان در هرات وصل است. سوختی و پرچوی برق در این ولایت، توان خریداری مواد سوختی را ندارند. مشکلات عمده‌ای که باشندگان ولایت هرات با آن دست و پنجه نرم می‌کنند، مینا یک تن دیگر از باشندگان این ولایت می‌گوید که با وجود چالش‌های اقتصادی و افزایش پرچوی برق در این ولایت است. چالش پرچوی برق در روزهای پسین در این ولایت که همراه با افزایش قیمت مواد سوختی است، سبب نگرانی بسیاری از باشندگان این ولایت شده است. سیما یک تن از باشندگان منطقه‌ی بکرآباد این ولایت، می‌گوید که در روزهای پسین، در طول ۲۴ چهار ساعت، به دو الی سه ساعت برق دسترسی دارند. او چنین می‌گوید: «در طول شباه روز، متأسفانه ما دو یا سه ساعت برق داریم و گاهی ۴۸ ساعت هم ما کامل برق نداریم و وقتی برق هم می‌آید سه یا چهار ساعت است که آن هم نه در روز، نه اول شب، بیشتر موقع ساعت سه شب می‌آید و تا ساعت هفت صبح است.» در سوی دیگر، شماری از باشندگان این ولایت می‌گویند که با فرا رسیدن فصل سرما همزمان با افزایش بهای مواد گفتنتی است که باشندگان این ولایت در حالی از پرچوی برق شکایت دارند که مسئولان شرکت برشنا از تمدید یک سال دیگر قرارداد برق وارداتی از کشور ترکمنستان خبر داده‌اند. با این حال، مشکل کمبود برق همچنان در هرات و دیگر ولایتهای کشور پابرجاست.

محمد حنیف اربابزاده، سخنگوی ریاست برشناهی هرات، علت پرچوی برق در این ولایت را اضافه‌باری خطوط برق عنوان می‌کند. او می‌گوید: «برق ایران مجدداً وصل شده خط یا مدار ۱۲۲KV خط برق وارداتی ایران--هرات فعال است و برق به طور نورمال به همشهریان توضیح می‌گردد. در نهایت اگر گاه و بی‌گاه پرچوی در مناطق صورت می‌گیرد ناشی از یک سری اتفاقات تختنیکی در شبکه داخلی است و اگر هم پرچوی در یکی از مناطق صورت گیرد علت آن اضافه‌باری خطوط ۲۰ KV متصور است.»

محمد علی یک تن دیگر از باشندگان این ولایت می‌گوید: «خواست ما همین است که دولت برق را مهیا کند تا همین مردم از ذلت و بدیختن نجات پیدا کنند، آرزوی ما همین است.» در همین حال، مسئولان در ریاست برشنا در همین ولایت می‌گویند که هم‌اکنون برق ایران و هرات می‌گویند که هم‌اکنون برق ایران و

سرویس بازار فروش کرسی در ولایت هرات با وجود سرویس هوا

گزارش گز: کبری سالاری

خریداری کرسی و مواد سوختی را ندارد. او می‌افزاید: «امسال هوا بسیار سرد است، سالهای گذشته کرسی یا بخاری می‌خریدیم، ولی امسال تا فعلاً نخریدم. کار و بار نیست، کار که نباشد پول از کجا کنیم.»

در همین حال، بسیاری از کسبه‌کاران و فروشنده‌گان در بازار کرسی از کاهش قدرت خرید مردم به شدت متاثر شده‌اند. برخی از آن‌ها به دلیل رکود و فروش کم، ناچار به کاهش قیمت‌ها یا تعطیلی مغازه‌های خود شده‌اند.

گفتندی است که افزایش سطح بیکاری و چالش‌های اقتصادی موجود در جامعه، گذران زندگی را برای بسیاری از باشندگان این ولایت دشوار کرده است.

بیشتر فروشنده‌گان کرسی‌ها و وسائل گرمایشی از رکود بازار در این ولایت نگران هستند.

غلامر رسول یک تن دیگر از فروشنده‌گان کرسی در این ولایت می‌گوید: «مردم روزها، همانند سردی هوا، سرد شده است.

آنان می‌گویند که بسیاری از باشندگان بالا رفته و مردم مجبورند برای تأمین گرما از روش‌های ارزان‌تر مانند استفاده از چوب خرید کرسی را ندارند.

سلطان احمد، یک تن از نجاران این ولایت، یکی از دلایل اصلی سردی بازار فروش

کرسی را افزایش قیمت مواد سوختی و کالاهای گرمایشی عنوان می‌کند.

او می‌گوید: «مردم توان خرید ندارند، کار نیست. از کجا کنند، زغال هم گران میرزا محمد یک تن از باشندگان این ولایت که بیش از هشت بهار عمرش را شده است مردم غم نمان را بخورند یا سرگرم گاری کشی است می‌گوید که توان

زمستان را!»

تأثیر خشکسالی بر کشاورزی در هرات و نقش سولرهای در بهبود این وضعیت

گزارش‌گز: کیواسالاری

این سیستم‌ها که از انرژی خورشیدی برای تأمین برق مورد نیاز پمپهای استفاده می‌کنند، به کشاورزان کمک می‌کند تا بدون وابستگی به شبکه‌ی برق عمومی یا منابع سوخت فسیلی، آب را برای آبیاری محصولات خود تأمین کنند.

محمد طاهر یک تن دیگر از کشاورزان در ولسوالی غوریان هرات در این باره می‌گوید: «آب به دلیل خشکسالی در منطقه‌ام بسیار کم شده است و استفاده از سولرهای برای آبیاری زمین‌های کشاورزی زندگی ما را نجات داده است. با این سیستم‌ها می‌توانیم به راحتی به زمین‌هایمان آب بدهیم بدون اینکه هزینه‌های زیادی برای سوخت و انرژی پرداخت کیم.»

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

در سال‌های پسین، تغییرات اقلیمی و وقوع خشکسالی‌های بی‌دریای در ولایت هرات سبب کاهش منابع آبی و کمبود محمد بیونس، یک تن از کشاورزان در ولسوالی انجیل هرات که بیش از هشت بارش‌ها در این ولایت شده است. این شرایط به طور ویژه‌ای بر بخش سال می‌شود سرگرم کشاورزی است، کشاورزی این ولایت تأثیر گذاشته و بسیاری از کشاورزان را با چالش‌های آبیاری فراورده‌های زراعتی‌اش، از سولرهای جدی در زمینه تأمین آب برای آبیاری کشتزارهای شان مواجه کرده است. این کشاورز می‌افزاید: «دهقانی شغل در این وضعیت، استفاده از سیستم‌های پدر و پدریزگ من است. من از آن‌ها انرژی خورشیدی (سولر) برای آبیاری آموخته‌ام، خدا را شکر سفره‌ی ما پر زمین‌های کشاورزی به یکی از راهکارهای است. خشکسالی که شد، همان سال‌ها ضرر زیادی به کشتزارهای ما وارد کرد، اصلی تبدیل شده است. در حال حاضر، بسیاری از کشاورزان در ولی دو سالی می‌شود که از سولر استفاده ولایت هرات به دلیل کاهش منابع آبی می‌کنم.»

ادامه مطلب ...

در همین حال، شماری از آگاهان امور زراعتی در ولایت هرات تاکید کرده می‌گویند که استفاده از سولارها، می‌تواند بسیاری از چالش‌های کشاورزان در زمینه‌ی کمبود آب، برطرف کند. آنان می‌افزایند که استفاده از سولارها برای بسیاری از کشاورزان هزینه‌ی هنگفتی دارد و از حکومت سریرست در این زمینه خواهان همکاری و پشتیبانی از کشاورزان این ولایت اند.

عظمیمی یک تن از آگاهان امور زراعتی در این ولایت می‌گوید: «هزینه اولیه نصب سیستم‌های سولاری هنوز برای بسیاری از کشاورزان بالا است و این امر ممکن است مانع از استفاده گسترده‌تر از این تکنولوژی در مناطق فقریر شود. در این راستا، برخی از نهادهای دولتی و سازمان‌های بین‌المللی اقدام به ارائه تسهیلات و کمک‌های مالی به کشاورزان برای خرید و نصب سیستم‌های سولار

گردهاند تا آن‌ها بتوانند از این فناوری انرژی خورشیدی در بخش کشاورزی بهره‌برداری کنند.» هرات، نه تنها پاسخ به چالش‌های سوی دیگر، مسئولان در ریاست زراعت ولایت هرات می‌گویند که همواره موجود در زمینه کمبود منابع آبی است، بلکه می‌تواند تا با حمایت نهادهای داخلی و بیرونی، سهولت‌های بسیاری برای اقتصادی کشاورزان و ارتقای بهره‌وری در کشاورزان این ولایت فراهم کند. این بخش باشد.

نگرانی باشندگان ولایت هرات از افزایش بهای مواد سوختی

گزارش‌گر: کبرا سالاری

نذیز احمد یک تن دیگر از باشندگان این ولایت می‌گوید: «در خانه هیچ چیزی نداریم، خود من کارگر هستم. یک روز کار است، ده روز کار نیست. از دولت همین خواهش را دارم که کمک کنند.»

در همین حال، مسئولان محلی در ولایت هرات تأکید کرده می‌گویند که آنان سعی دارند تا بهای مواد سوختی را کنترول و در صورت بلند بودن نرخ مواد سوختی، آن را کاهش می‌دهند.

گفتنی است که افزایش بهای مواد سوختی در هرات، نه تنها زندگی باشندگان را در فصل سرما دشوار کرده است، بلکه بحران اقتصادی ناشی از آن می‌تواند تأثیرات بلندمدت بر معیشت مردم و وضعیت اجتماعی در این ولایت بگذارد.

بیکاری و افزایش بهای مواد سوختی نگران گذران زمستان سال روان هستند. آنان از مستویان مربوطه خواهان کنترول نرخها و کاهش بهای مواد سوختی در این فصل اند.

محمد رسول می‌گوید: «ما از حکومت می‌خواهیم تا قیمت مواد سوختی را پایین کنند، مردم توان خریدن ندارند باشد قیمت‌ها طوری تعیین شود که حکومت شرایط اقتصادی مردم را هم در نظر بگیرد.»

شماری از باشندگان ولایت هرات، از افزایش بهای مواد سوختی شکایت داشته‌اند. می‌گویند که با فرا رسیدن فصل سرمه، توان خریداری مواد سوخت را ندارند. حسین یک تن از باشندگان این ولایت ضمن ابراز نگرانی می‌گوید که برای گرم نگهداشت خانه‌اش نیاز به مواد سوخت دارد، اما توان خریداری آن را ندارد. او که از بام تا شام سرگرم دستفروشی در کوچه و خیابان‌های این ولایت است، می‌گوید با درآمد ۱۰۰ افغانی روزانه‌اش گذران زندگی برایش دشوار است.

حسین چنین می‌گوید: «من از صبح تا شام در میان جاده‌های هرات می‌گردم تا وسایلی که دارم را به فروش برسانم، ولی روزانه از صد افغانی بیشتر کار کرده نمی‌توانم. این صد افغانی را کرایه خانه بدم، پول برق بدhem، پول آب بدhem، نان خشک بخرم، چی بخرم!»

همانند حسین، بسیاری از باشندگان این ولایت که کارهای شاغر در مقابل مزد اندک انجام می‌دهند، می‌گویند با وجود

نمایشگاه همار روزه‌ی خطاطی در هرات گشایش یافت

گزارش‌گر: کبرا سالاری

هنر برگزار کند، بلکه صنف‌های آموزشی هنرهایی مثل خطاطی و خوش‌نویسی برای ما جوانان هم برگزار کند.»

از سویی هم، حمیدالله غیاثی آمر فرهنگ و هنر ریاست اطلاعات و فرهنگ این ولایت، تاکید کرده می‌گوید که این اداره در تلاش است تا هنر خطاطی را زنده نگه دارد و بهمنظور تشویق هنرمندان، زمینه‌ی برگزاری نمایش‌گاه‌ها را فراهم می‌کند.

گفتنی است که در این نمایش‌گاه، چهار اثر خطاطی استاد عبیری قلم، یکی از خطاطان مشهور و نامدار هرات که ۴۰۰ سال پیش در این ولایت می‌زیست، نیز به نمایش گذاشته شده است.

نمایش‌گاه ضمن ابراز خرسندی می‌گویند که بازدید کننده‌گان این نمایش‌گاه، ضمن برگزاری چنین نمایش‌هایی، از مسئولان خواهان معرفی این هنر، نقش ارزنده‌ای داشته باشد. محمدحسینی، یک تن از بازدید کننده‌گان این برگزاری صنف‌های آموزشی این هنر است. نمایش‌گاه می‌گوید: «آثار این نمایش‌گاه بسیار مصطفی مومنی دیگر بازدید کننده‌ی این نمایش‌گاه، می‌گوید: «از مسئولان می‌خواهم زیبا و جذاب است. من از دیدن آثار استاد عبیری قلم که در این نمایش‌گاه به نمایش درآمد، بسیار تحت تأثیر قرار گرفتم. این گونه

نمایش‌گاه خطاطی زیر نام «نسیم مهر» به مدت چهار روز؛ به منظور معرفی آثار خطاطی معاصر و کلاسیک و تشویق هنرمندان در ولایت هرات گشایش یافت.

جلیل‌احمد توان، رئیس انجمن خوش‌نویسان هرات، می‌گوید که در این نمایش‌گاه بیش از ۶۰ اثر از گونه‌های مختلف خط به نمایش گذاشته شده است.

غلام‌یحیا هروی، هنرمندی که اثرهایش را در این نمایش‌گاه به نمایش گذاشته، از مسئولان محلی خواهان پشتیبانی از هنرمندان این ولایت است.

از طرفی هم، شماری از بازدیدکنندگان این نمایش‌گاه ضمن ابراز خرسندی می‌گویند که برگزاری چنین نمایش‌گاه‌هایی می‌تواند در معرفی این هنر، نقش ارزنده‌ای داشته باشد. نمایش‌گاه می‌گوید: «آثار این نمایش‌گاه بسیار مصطفی مومنی دیگر بازدید کننده‌ی این نمایش‌گاه، می‌گوید: «از مسئولان می‌خواهم که نه تنها نمایشگاه‌های بیشتری در بخش عبیری قلم که در این نمایش‌گاه به نمایش درآمد، بسیار تحت تأثیر قرار گرفتم. این گونه

مسئولان: حق آبه‌ی ایران طبق قرارداد امضا شده، داده می‌شود

گزارش گو: کبراسالاری

مسئولان در وزارت آب و انرژی می‌گویند که حق آبه‌ی ایران مطابق با قرارداد امضا شده، داده می‌شود. مطیع الله عابد، سخن‌گوی وزارت آب و انرژی در گفت‌وگو با گزارش گر مجله‌ی تخصصی، تأکید کرده می‌گوید که طبق معاهده‌ی امضا شده، حق آبه‌ی ایران داده می‌شود.

مسئولان این ولایت ساخته شود. او می‌افزاید که قرارداد ساخت این بند، با شرکت ساختمانی خصوصی «اسحاق سدیس» امضا شده است و تأکید می‌کند که ساخت این سد، هیچ تأثیری روی میزان حق آبه‌ی ایران دو بند، هیچ تأثیری روی میزان حق آبه‌ی ایران نخواهد داشت و سبب کاهش جریان آب به سمت ایران نمی‌شود.

اعبد می‌گوید: «سپریست وزارت آب و انرژی ملا عبدالطیف منصور همراه یک شرکت خصوصی در هرات قرارداد سروی، دیزاین و ساخت دو بند ذخیره‌ی امضا کرده است که افغانستان با قراردادی که قبلاً در زمینه آب با افغانستان امضا شده است، پایبند نیستند.

اردستانی، یک‌شنبه (۲۳ جدی) در گفت‌وگو با یک رسانه‌ی ایرانی تأکید کرده است: «حق آبه گرفتنی است، دادنی نیست.»

گفتنی است که افغانستان و ایران در سال ۱۳۵۱ خورشیدی توافق نامه‌ای را در مورد آب دریای هلمند امضا کردند که بر اساس آن در هر سال نورمال آبی ۸۲۰ میلیون مترمکعب آب دریای هلمند به ایران داده می‌شود.

مسئولان این ولایت ساخته شود. حق آبه داده با در نظر داشت سال نورمال و غیر نورمال که چقدر باران می‌شود و چقدر باران نمی‌شود، حق آبه داده می‌شود. به گونه‌ی مشخص گفته نمی‌توانم که از نظر تختنکی چقدر آب داده می‌شود.» سخن‌گوی این وزارت تصريح می‌کند که قرار است در ولایت هرات دو بند زیر نام «تزریید» و «واخل» در

از کشت کوکنار به سمت بدیل آن؛ پنبه می‌تواند بدیل باشد

گزارش‌گر: کبرا سالاری

محمدنی، کشاورزی که بیش تر دوسالی است که سرگرم کشت پنبه است، می‌گوید نیازمندی‌های زندگی را این مسیر برآورده می‌کند. او، اضافه می‌کند: «امدت دو سال می‌شود که کشت می‌کنم، سال اول زمین کم داشتم، حاصلات زیاد نداشت ولی امسال مقدار زمین بیش تری پنبه کشت کردم، کشت من دو برابر شده است و خرج خانواده مصرف ما می‌شود.»

غلامرضا، دیگر کشاورزی است که بدليل درآمد خوب، به کشت پنبه روآورده است. او، می‌افزاید: «قریباً چهار پنج سال می‌شود مردم فراه، مردم قریبیه می‌پنبه کاری می‌کیم، تمام فرایان که هستند به خصوص مردم بالبلوک که از ۱۰ سال قبل پنبه کشت می‌کردند با پروپرس پنبه اشنازی دارند. حالا هیچ سالی نیست که آن‌ها پنبه کشت نکنند، هر سال پنبه کشت می‌کنند از کشت گندم بهتر است.»

هم‌زمان با این، کشاورزانی که پنبه را جایگزین کشت خشخاش در این ولایت کرده‌اند، می‌گویند با افزایش حاصلات پنبه، قیمت‌ها کاهش یافته است. آنان از مسئولان خواهان کنترول قیمت‌ها و ایجاد بازار مناسب فروش پنبه اند. «ما تمام مردم در فراه پنبه کشت کردیم، ولی پنبه بازار ندارد به ۱۸۰ افغانی می‌خرند.» با این حال، عبدالله قادری، کارشناس پخش کشاورزی می‌گوید حکومت برای نهادینه‌سازی کشت پنبه به جای خشخاش از کشاورزان حمایت کند.

آقای قادری، می‌گوید: «صنعت پنبه در ولایت فراه مدت کمی شود که رواج یافته و دهقانان ماضی‌پورت به کودهای کیمیایی تخته‌ای اصلاح شده‌ی صحیح و مشوره‌های فنی و تربیجی دارند تا بتوانند مراحل کاشت، داشت و برداشت را به صورت دقیق و میکائیزه پیش ببرند.»

بر بنیاد گفته‌های مسئولان محلی در ریاست زراعت فراه، در سال روان خورشیدی دو هزار و ۶۹۰ هکتار زمین تحت کشت پنبه در این ولایت می‌باشد که از هر هکتار ۲.۵ تُن حاصلات پنبه و در مجموع پنج هزار و ۳۸۰ تُن پنبه برداشت شده است.

هم‌زمان با افزایش چانه‌زنی‌ها در باره‌ی ارائه‌ی بدیل کشت کوکنار سال‌های پسین در افغانستان، کشت پنبه در برخی ولایتها افزایش چشم‌گیری داشته است و بخش زیادی از کشاورزان با جمع‌آوری فرآورده‌های پنبه نیازهای خود را برطرف می‌سازند. مسئولان محلی در ولایت فراه می‌گویند که میزان فرآورده‌های پنبه در سال روان خورشیدی نسبت به سال‌های پسین افزایش چشم‌گیری داشته است. آنان تاکید کرده‌اند می‌گویند که پنبه در این ولایت بدیل خوبی برای کشت خشخاش و تریاک برای بسیاری از کشاورزان شده است.

عبدالخالق شیرزاد، مسئول ترویج ریاست زراعت فراه می‌گوید: «ریاست زراعت همیشه خانه‌ی کشاورزان است و همایشان همکار بوده و پنبه یک بدیل خوبی به عوض کشت خشخاش می‌باشد بازار معین در ولایت فراه برای فروش پنبه وجود ندارد، اما در این اوآخر ریاست احصائیوی مرکزی با هماهنگی وزارت زراعت و واحد دومی ریاست زراعت فراه ما در چند ولسوالی عمل نمونه‌گیری پنبه را کردیم از ۱۶ متر مربع ما پنبه را جمع‌آوری کردیم که در اینده بتوانیم در این زمینه در قسمت ایجاد مارکت و سهولت‌های مارکت برای دهاقین فراهم.» از سوی هم، شماری از کشاورزان در فراه می‌گویند با جمع‌آوری فرآورده‌های خود از کشت پنبه، هزینه‌های زندگی خود را تا مین می‌کنند.

استرالیا، نخستین کشوری که شبکه‌های اجتماعی را برای نوجوانان زیر ۱۶ سال ممنوع کرد

اینستاگرام و ایکس خواهد شد. پلتفرم‌های اجتماعی نیست، اما تعیین حداقل ۱۶ سال بازی، پیام‌رسان و سایت‌هایی که بدون نیاز به حساب کاربری قابل دسترسی هستند، بالاترین سنی است که تاکنون در کشوری مانند یوتیوب، احتمالاً از این ممنوعیت در مشابهه در دیگر کشورها، این قانون معافیتی برای کاربران فعلی یا کسانی که رضایت آینده اجرایی نخواهد شد، می‌تواند در صورت عدم رعایت، شرکت‌های فناوری را با جریمه‌هایی تا سقف ۵۰ میلیون دلار استرالیا (۳۲/۵ میلیون دلار آمریکا) مواجه کند.

آقای آلبانیز پس از تصویب لایحه به خبرنگاران گفت: «این یک مشکل جهانی است و ما می‌خواهیم کودکان استرالیا در واقع کودکی کنند. ما می‌خواهیم والدین آراملش خاطر داشته باشند.»

این قانون مشخص نکرده است که کدام پلتفرم‌ها با محدودیت مواجه خواهد شد. این تصمیمات را در آینده وزارت ارتباطات اضافه کند.

استرالیا اتخاذ خواهد کرد و از نهاد ایمنی آنلاین که مسئول نظارت و اجرای قوانین مخالفان می‌گویند چنین قوانینی می‌تواند کودکان را به «بخش‌های خطرناک و غیرقابل تنظیم اینترنت» سوق دهد.

کارشناسان همچنین به چالش‌های بزرگی برای اجرای موثر و ایمن فناوری «احراز هویت و سن» اشاره می‌کنند.

ادامه مطلب در صفحه بعدی ...

کردن استفاده کودکان از رسانه‌های اجتماعی نیست، اما تعیین حداقل ۱۶ سال از تصمیم با تصویب سخت‌گیرانه‌ترین قوانین جهان در این زمینه در پارلمان این کشور اتخاذ شد.

این ممنوعیت که حداقل تا ۱۲ ماه آینده اجرایی نخواهد شد، می‌تواند در صورت عدم رعایت، شرکت‌های فناوری را با جریمه‌هایی تا سقف ۵۰ میلیون دلار استرالیا (۳۲/۵ میلیون دلار آمریکا) مواجه کند.

آنتونی آلبانیز، نخستوزیر استرالیا، می‌گوید این قانون برای حفاظت از جوانان در برابر «اسیب‌های رسانه‌های اجتماعی ضروری است؛ استدلای که بسیاری از انجمن‌های والدین در گفت‌وگو با خبرگزاری‌ها از آن حمایت کرده‌اند.

اما منتقدان می‌گویند که پرسش‌هایی درباره نحوه اجرای این ممنوعیت و تأثیر آن بر حریم خصوصی و ارتباطات اجتماعی بی‌پاسخ مانده است.

این نخستین تلاش در جهان برای محدود

ادامه مطلب . . .

مخالفان و موافقان این قانون چه می‌گویند؟

جولی اینمن گرانت، کمیسر اینمنی الکترونیکی استرالیا، در این باره گفت که اجرای این ممنوعیت با توجه به اینکه «تغییرات فناوری همیشه از سیاست‌گذاری جلوتر است»، بسیار دشوار خواهد بود.

با این حال، خانم گرانت در مصاحبه‌ای نگرانی‌هایی را درباره ایده اصلی پشت سیاست دولت، که بر وجود رابطه بین رسانه‌های اجتماعی و کاهش سلامت روان تاکید دارد، مطرح کرد.

او گفت: «من فکر می‌کنم که هنوز شواهد کافی برای تایید این رابطه وجود ندارد.»

او به تحقیقات مجموعه خودش اشاره کرد که نشان می‌دهد برخی از گروه‌های آسیب‌پذیر، مانند نوجوانان ال‌جی‌بی‌تی کیو یا بومیان، «رفضای آنلاین بیشتر از دنیای واقعی احساس خود واقعی بودن

خانم گرانت معتقد است که به جای ممنوعیت، شرکت‌های فناوری باید پلتفرم‌های خود را این‌تر کنند و همچین سرمایه‌گذاری بیشتری در ابزارهای آموزشی انجام شود تا جوانان بتوانند به صورت اینمن در فضای آنلاین فعالیت کنند.

او از تشبیه آموزش شنا به کودکان استفاده می‌کند و می‌گوید: «ما اقیانوس را حصارکشی نمی‌کنیم، اما محیط‌های امن برای شنا ایجاد می‌کنیم که اقدامات حفاظتی داشته باشند و درس‌های مهمی از سینین پایین آموزش دهنند.»

اما گروههای دینی «اتحاد هدز آپ» که برای این ممنوعیت لایبی کرده است، دیدگاه متفاوتی دارد. نماینده این گروه به بی‌بی‌سی گفت: «آیا واقعاً باید وقت خود

را صرف کمک به کودکان کنیم تا بتوانند

این سیستم‌های فناوری فقط می‌خواهند وقتی شرکت‌های فناوری فقط می‌خواهند

آن‌ها همیشه درگیر این پلتفرم‌ها باشند یا بهتر است به آن‌ها اجازه دهیم دوران کودکی خود را سپری کنند، یاد بگیرند چگونه خارج از فضای مجازی با یکدیگر معاشرت کنند، و بعداً این بحث‌ها را شروع کنیم؟»

هم‌زمان کیتی مسکیل، رئیس سیاست‌گذاری یونیسف استرالیا، در واکنش به تصویب این قانون گفته است که جوانان نیاز به حفاظت آنلاین دارند اما همچنین باید در جهان دیجیتال مشارکت داشته باشند.

نخست وزیر استرالیا، در پاسخ به انتقادات می‌گوید که ممکن است اجرای این قانون کامل نباشد، مانند محدودیت سنی موجود برای الكل، اما این کار «رسرت» است. به گفته آفای آلبانیز، این طرح به «تاییج بهتر و کاهش آسیب‌ها برای جوانان استرالیایی» منجر خواهد شد.

غول‌های شبکه‌های اجتماعی هم نسبت به این قانون ابراز نگرانی کرده‌اند و آن را عجولانه و دارای «سوالات بی‌پاسخ» توصیف کرده‌اند.

شرکت تیک‌تاک روز جمعه، دولت استرالیا را به نادیده گرفتن نظر کارشناسان سلامت روان، امنیت آنلاین و جوانانی که کرده‌اند که این قانون با توصیه‌های سازمان ملل در تضاد است. سازمان ملل از دولت‌ها خواسته است دسترسی اینمن شده است.

جوانان به محیط‌های دیجیتال را تضمین می‌کنند. وزیر ارتباطات بریتانیا هم پیشتر گفته بود برنامه مشابهی در دستور کار ندارد. برای رفع برخی از این نگرانی‌ها، دولت استرالیا اعلام کرده که در نهایت قوانین «وظیفه مراقبت دیجیتال» را معرفی خواهد کرد، که شرکت‌های فناوری را موظف می‌کند اینمی کاربران را در است.

از سینین پایین آموزش شنا به کودکان استفاده می‌کند و می‌گوید: «ما اقیانوس را حصارکشی نمی‌کنیم، اما محیط‌های امن برای شنا ایجاد می‌کنیم که اقدامات حفاظتی داشته باشند و درس‌های مهمی از سینین پایین آموزش دهنند.»

اما گروههای دینی «اتحاد هدز آپ» که برای این ممنوعیت لایبی کرده است، دیدگاه متفاوتی دارد. نماینده این گروه به بی‌بی‌سی گفت: «آیا واقعاً باید وقت خود

شعله‌های رو به خاموشی صنعت چرم‌دوزی در هرات

تازارش گز: کبراسالاری

به لباس‌های سنتی، بهخصوص چرم علاقه دارند.»

از سوی هم مستولان در ریاست اطلاعات و فرهنگ ولايت هرات صنعت چرم‌دوزی را يكى از قديمي ترين صنعت در اين ولايت عنوان كرده و از تلاش‌ها بر حمایت شاغلان اين صنعت، سخن مي‌زنند.

مولوی حميد الله غياثي، Amer فرهنگ و هنر رياست اطلاعات و فرهنگ هرات مي‌گويد كه اين اداره از طريق برگزاری نمايش گاهها و در اختيار قرار دادن غرفه‌های رايگان به كسبه‌كاران در تلاش است تا اين صنعت را زنده نگهدارد.

گفتنی است كه سال‌هاست شمار بسیاري از باشندگان اين ولايت سرگرم اين صنعت هستند، اما در سال‌های پسین اين صنعت رو به خاموشی است.

وي با اشاره به لباس‌های دوخته شده از پوست كه به روی دیوارهای اين کارگاه‌شان آویزان است، علت رکود بازار صنعت چرم‌دوزی را روی کار آمدن لباس‌های مدرن و ماشيني و همچين عدم حمایت بازرگانان عنوان مي‌کند.

او چنین بيان مي‌کند: «حالا بيشتر کالاهای و لباس‌ها از خارج مي‌آيد و مردم کمتر

غلام‌جیدر ما وجود کيولت سن، سوزن روپوست حيوانات سپري كرده است مي‌گويد كه وي در حال حاضر يگانه بازمانده اين صنعت در هرات است.

غلام‌جیدر ما وجود کيولت سن، سوزن روپوست را در دست دارد و سعى بر پيوند دادن تکه‌های پوست دارد.

او مي‌گويد كه ۹۰ سال است روی صنعت قديمي چرم‌دوزي (پوستين‌دوزي) کار مي‌کند و در تلاش است تا اين صنعت بعد از اونيز در دستان نسل‌های جديز زنده بماند.

اين پوستين‌دوز با ساقه، مي‌گويد كه در گذشته با فرا رسيدن فصل زمستان و سرد شدن هوا، بازار صنعت چرم‌دوزي در هرات گرم مي‌شد و كسبه‌كاران اين صنعت در

تب و تلاش دوخت و دوز لباس‌های چرمي

برای مشتريان شان بودند: اما اکنون با وجود سردی هوا، بازار اين کسب نيز سرد و خاموش است.

او مي‌افزاید: «کار نیست، علاقه مردم به اين صنعت بسيار کم شده و اقتصاد هم ضعيف است، قبلما مصادرات داشتيم بازار رونق داشت، مخارج زندگي ما از مدين راه تامين مي‌شد، اما حالا فروش هيج

نداريم.»

شماری مراکز خدماتی به ارزش ۲۰۵ میلیون دالر در ولایت هرات گشایش یافت

||| گزارش گروه کبراسالاری |||

ایجاد سهولت بیشتر توجه را به در سه سال گذشته به مناسبت برای مردم، می‌گوید که یک مرکز توزیع تذکره‌های پسته‌خانه، نمایندگی کابل بانک و اکنون سمت ولسوالی‌های دور افتاده، بهخصوص مرکز تذکره‌های برقی را فعال نموده و ولسوالی‌های پنج گانه شیندند داشته است و تنها در ولسوالی‌های شیندند و تلاش‌ها برای ساختن بند "کادانک" نیز زاول، امسال چندین پروژه به ارزش دونیم آغاز شده است.

از سوی دیگر، باشندگان این ولسوالی با میلیون دالر اجرا شده است. شیخ نوراحمد اسلام‌جار ولایت هرات

استقبال از سفر شیخ مولانا اسلام‌جار به ولسوالی شیندند به عنوان ولسوالی یاد کرد که در جهاد بیست ساله قربانی‌های این مراکز را در کاهش مشکلات باشندگان فراوانی‌های پنج گانه شیندند موثر عنوان کرد و تأکید نمود که حکومت سرپرست

ولسوالی شیندند افتتاح و بهره‌برداری از

این مشکلات را در کاهش مشکلات باشندگان ولسوالی شیندند داشته است و اداره محلی در سه سال گذشته برای توزیع تذکره‌های برقی و تلاش برای ساختن بند کادانک در این ولسوالی، ابراز سپاس و قدردانی نمودند.

هم‌چنین، شیخ مولانا نوراحمد اسلام‌جار

در نشستی با اعضای شورای علماء،

متقدیین و باشندگان ولسوالی شیندند، از

مشکلات مدارس دینی و چالش‌های مردم

از نزدیک آگاهی یافت و برای همکاری در

حل این مشکلات به آنان وعده داد.

نمایشگاه هفت روزه کتاب در هرات کشايش يافت

گزارشگر: کبرا سالاری

غلام حبیب، یک تن از بازدیدکنندگان این نمایشگاه، می‌گوید: «این نمایشگاه فرصت خوبی برای ما است که کتابهای جدید و مفیدی را پیدا کنیم. تخفیف‌های ویژه نیز باعث شده است که بتوانیم کتاب‌هایی که به آن‌ها علاقمندیم را خریداری کنیم.» در سوی دیگر این نمایشگاه، مصطفی یک تن دیگر از بازدیدکنندگان می‌گوید: «کتاب‌های متعدد و تخفیف‌های ویژه باعث شده است که برای اولین بار بتوانم کتاب‌هایی را که مدت‌ها به دنبالشان بودم، تهیه کنم. امیدوارم این گونه نمایشگاه‌ها در آینده نیز ادامه داشته باشد.»

از طرفی هم، شماری از نویسندها و اهل کتاب، نقش برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی را در رشد فرهنگی و فکری جامعه ارزنده می‌دانند.

محمد طبیب‌زاده می‌گوید: «در شرایط کنوی که تحولات اجتماعی و فرهنگی به سرعت در حال تغییر است، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب نه تنها به تقویت فرهنگ کتاب‌خوانی کمک می‌کند، بلکه فرستی برای تبادل اندیشه‌ها و ارتقای سطح آگاهی عمومی فراهم می‌آورد. این نوع فعالیت‌ها باید بیشتر حمایت شوند و به یک رویداد ثابت در تقویم فرهنگی کشور تبدیل شود.»

نمایشگاه هفت روزه‌ی کتاب در شهرک المهدی جبرئیل هرات، یک‌شنبه (۹ جدی) گشایش یافت.

برگزار کنندگان این نمایشگاه، هدف از برگزاری این نمایشگاه را ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی و ارتقای سطح آگاهی جوانان در این ولایت عنوان می‌کنند.

غلام‌فاروق محمودی، یکی از برگزارکنندگان نمایشگاه، در این باره می‌گوید: «این نمایشگاه علاوه بر ارائه کتاب‌های متعدد، تخفیف‌های ویژه‌ای نیز برای خریداران در نظر گرفته شده است تا همگان بتوانند به راحتی از این فرصت بهره‌مند شوند.»

آقای محمودی تأکید کرده می‌افزاید که آن‌تلاش دارند با فراهم کردن فضای مناسب برای دسترسی به کتاب‌ها، میزان علاقمندی به مطالعه را در میان باشندگان این ولایت، به‌ویژه نسل جوان، افزایش دهند.

او، می‌افزاید که این نمایشگاه از سوی انتشارات «مومنی» با هم‌کاری ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات برگزار شده است. در همین حال، شماری از بازدیدکنندگان این نمایشگاه، ضمن ابراز خرسندی از برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی می‌گویند که با دیدن کتاب و جوانانی که در این نمایشگاه حضور یافته‌اند، احساس خوشایندی دارند.

راهایی طبقه‌ی کارگر

نویسنده: کبراسالازری

آنان و خودمان هر دو گفت و گو کنیم، برای رهایی طبقه کارگر یا ستم دیدگان ابتدا باید آن‌ها واقعیت ستم را دریابند، زمانی که آن‌ها نسبت به ستم موجود آگاه می‌شوند در اصل از آن پدیده آزاد می‌شوند. شناخت و آگاهی همواره همراه با آزادی از آن پدیده است.

رهایی طبقه کارگر باید به دست خود طبقه کارگر باشد، اگر خواسته باشیم بدون این که آن‌ها را نسبت به ستم آگاه کنیم، آنان را آزاد سازیم در اصل نایابری باز هم پایدار است، زیرا زیرینای آن که عدم آگاهی است، هنوز پا بر جاست.

درون‌شان آگاه نشوند با همان روحیه باقی می‌مانند؛ به طور مثال یک دهقان یا ستم‌دیدگان کارگر وقتی شروع به کسب شجاعت برای غلبه بر واپسی‌هایش می‌کند که دریابد پیوسته بسته به ارباب بوده است.

ستم‌گر در اصل گرایش به آزارنگی دارد چنانچه فروم در این مورد می‌گوید: «لذت بردن از سلطه کامل بر شخص دیگری جوهر گرایش به آزارنگی است.» آزارنگی به مرور زمان آدمی را تبدیل به شیء می‌کند؛ زیرا با مراقبت کامل و مطلق موجود زنده کیفیت اساسی یعنی آزادی را از دست می‌دهد.

بینش ستم‌دیدگان از جهان که به شکل‌های مختلف در عمل‌شان ظاهر می‌شود در اصل منعکس کننده وضع آنان در جهان است. بنابراین، نقش ما این نیست که با ستم‌دیدگان (طبقه کارگر) در مورد بینش خودمان نسبت به جهان صحبت کنیم یا درگانگی موجود در ستم‌دیدگان باعث می‌شود تا روحیه انتقام‌جویانه داشته باشند و تا زمانی که آنان نسبت به ستم‌گر

جامعه از افراد مستقل به وجود آمده است که مناسبات مختلف بین‌شان وجود دارد؛ به طور مثال طبقات تحت ستم و طبقات ستم‌گر.

ستم‌دیدگی اغلبًا با ستم‌گری هم‌زیستی دارد یا بهتر است بگوییم برده‌داری با سرمایه‌داری هم‌زیستی دارد. ستم‌دیدگان (طبقه کارگر) قشری هستند که نسبت به خود و محیط محاط‌شان آگاه نیستند. فشارهای اقتصادی و اجتماعی آنان را ستم‌دیده به بار آورده است و زمانی که این فشارها از دوش‌شان برداشته شود خودشان تبدیل به ستم‌گران می‌شوند.

ستم‌دیدگان هم‌زمان هم ستم‌دیده اند و هم ستم‌گر؛ یعنی هم‌زمان مورد ستم، دو ستم‌گر قرار می‌گیرند، اول ستم‌گری که بر آنان ستم می‌کند و دوم، ستم‌گری که ضمیر خودشان است و بر خود ستم می‌کنند.

دوگانگی موجود در ستم‌دیدگان باعث برای تحمل این بینش بر آنان بکوشیم، بلکه این است که با مردم درباره بینش

نُخستین درمان نوین حملات آسم در نیم قرن گذشته

کالج می‌گوید: «با شناخت الگوهای متفاوت التهاب، می‌توانیم رویکردی هوشمندانه‌تر اتخاذ کرده و درمان مناسب را در زمان مناسب به بیمار مناسب ارائه دهیم.»

بنزالیزوماب نوعی گلوبول سفید خون به نام انوزپریوفیل را هدف قرار می‌دهد که می‌تواند موجب التهاب و آسیب ریوی شود.

انوزپریوفیل‌ها در حدود نیمی از حملات آسم و یک سوم موارد تشدید بیماری انسدادی مزمز من ریوی نقش دارند.

در صورتی که حمله‌ای با علائمی چون دشواری تنفس، خس خس سینه، سرفه و تنگی قفسه سینه با استفاده از اسپری‌های معمولی کنترل نشود، پزشکان معمولاً یک دوره درمان با استروئیدها را تجویز می‌کنند.

در این پژوهش که روی ۱۵۸ نفر انجام شد، بیماران پس از درمان یک حمله آسم، به مدت ۳ ماه تحت نظر قرار گرفتند. نتایج منتشر شده در مجله پژوهشی تنفسی لانسیت میزان شکست درمان را چنین گزارش کردند:

۷۴٪ هنگام مصرف استروئیدها

و ۴۵٪ با درمان جدید

بیمارانی که با روش درمانی جدید تحت درمان قرار گرفتند، کمتر احتمال داشت که نیاز به بستری شدن در بیمارستان یا دوره درمانی مجدد داشته باشد و احتمال مرگ‌شان هم کمتر بود.

ادامه مطلب در صفحه بعدی . . .

پژوهشگران اعلام کرده‌اند که پس از ۵۰ سال، موفق به کشف روش درمانی نوینی برای مقابله با حملات آسم شده‌اند.

این درمان تزریقی، بخشی از سیستم ایمنی بدن را که در هنگام تشدید آسم و بیماری انسدادی مزمز ریوی (سی‌اوپی‌دی)، بیش از حد فعال می‌شود، مهار می‌کند.

داروی بنزالیزوماب که پیش از این تها در موارد حد استفاده می‌شد، طبق یافته‌های جدید می‌تواند برای درمان حدود ۲ میلیون حمله آسم سالانه در بریتانیا به کار گرفته شود.

گروه پژوهشی دانشگاه کینگز کالج لندن، این دارو را در درمان آسم «تحول آفرین» خوانده و معتقد است می‌تواند «انقلابی» در نحوه مراقبت از بیماران ایجاد کند.

این کشف از آنجا نشأت می‌گیرد که محققان دریافت‌های تمام حملات آسم یا بیماری انسدادی مزمز ریوی یکسان نیستند. در واقع، در بیماران مختلف، بخش‌های متفاوتی از سیستم ایمنی واکنش بیش از حد نشان می‌دهند. پروفسور مُنا یفاضل از کینگز

ادامه مطلب

بسیار امیدوار کننده

عارض جانبی متعددی از جمله افزایش وزن، دیابت و پوکی استخوان همراه است. برالیزوماب هنوز برای استفاده گستردۀ ۷۷ ساله از آکسفسوردش، جفری بوئینینگ، آمده نشده است. برای اطمینان از اثربخشی این دارو، نیاز که در این آزمایش شرکت کرده، می‌گوید: «برخلاف فرص‌های استروئیدی که قبلًا که قرار است از سال ۲۰۲۵ آغاز شده و مصرف می‌کردم، هیچ عارضه جانبی را به مدت ۲ سال ادامه نداشت. افرادی که در حال حاضر این دارو را مصرف می‌کنند، «قبلًا در شب اول مصرف استروئیدها، خواب راحتی نداشتمن، اما در اولین روز این باید همچنان به دستورات پزشک خود عمل کنند. این پژوهش باید مقرر باشد که زندگی عادی خود ادامه دارد و را نیز بررسی کنند، زیرا پادتن‌های مونوکلونال مانند این درمان، داروهای طبق برآوردها، روزانه ۴ نفر در اثر آسم و ۸۵ نفر در اثر بیماری انسدادی مزمن ریوی در بریتانیا جان خود را از دست می‌دهند. دکتر سامانتا واکر از موسسه خیریه «آسم دکتر تاکنون «بسیار امیدوار کننده» است. او همچنین اشاره می‌کند که درمان بیماری انسدادی مزمن ریوی، علی‌رغم او اضافه می‌کند: «متأسفانه هیچ داروی نمی‌تواند آسم را به طور کامل از بین ببرد، اما این دارو نزدیک‌ترین چیز به آن است. در واقع، می‌توان گفت تا حدی معجزه‌آسا است.»

پروفسور بفضل می‌گوید این روش درمانی می‌تواند برای افراد زیادی مفید باشد، چرا که ۲ میلیون حمله در سال «رقم کوچکی نیست». پروفسور بفضل می‌افزاید: «ین تحول بزرگی است. ۵۰ سال است که تغییری در روش درمان نداشته‌ایم. این روش نوین، نحوه درمان بیماران در شرایط حاد را منحول خواهد کرد.» داوطلبان شرکت کننده در این پژوهش نیز از بهمود علائم و افزایش کیفیت زندگی با استفاده از داروی جدید خبر داده‌اند.

آلیسون اسپونر، ۵۵ ساله و اهل آکسفسوردش، یکی از شرکت کنندگان در این آزمایش بود. او از دوران کودکی به آسم مبتلا بوده، اما طی ۵ سال گذشته وضعیتش وخیم‌تر شده و سه حمله شدید را تجربه کرده است. او به من گفت: «به نظر می‌رسید حملات شدیدتر می‌شوند. نفس کم‌آوردن بسیار ترسناک بود، به خصوص زمانی که برای نفس کشیدن تقلا می‌کنید و هوایی برای تنفس نیست.»

آلیسون می‌گوید پس از دریافت تزریق، «تفاوت چشمگیری» را احساس کرده است. او همچنان از اسپری‌هایی استفاده می‌کند، اما «تنها به این دلیل که به او توصیه شده است.»

او اضافه می‌کند: «متأسفانه هیچ داروی نمی‌تواند آسم را به طور کامل از بین ببرد، اما این دارو نزدیک‌ترین چیز به آن است. در واقع، می‌توان گفت تا حدی معجزه‌آسا است.»

ابومسلم فرآء، قهرمان فصل چهار لیگ برتر قهرمانان افغانستان شد

لیگ فراهم کردند، قدردانی کرد. همچنین، از حمایت‌های مردم هرات و تشییع‌های مستمر آنها در طول رقابت‌ها، و نیز از نیروهای امنیتی که با تدبیر و پیشه خود، امنیت کامل برای برگزاری این رقابت‌ها فراهم کردند، تشکر و پیش‌های به عمل آورد. این دوره از لیگ قهرمانان فوتبال افغانستان به مدت ۳۶ روز در ولایت هرات برگزار شد و در پایان، تیم ابومسلم فراه توانست با تضاد گلهای بیشتر نسبت به سایر تیمهای، عنوان قهرمانی را به دست آورد. در این رقابت‌ها، تیم «اتک ارزی» هرات به مقام دوم دست یافت و تیم «سرخ پوشان خواهی» از هرات مقام سوم را کسب کرد.

این قهرمانی برای تیم «ابومسلم» فراه اهمیت زیادی دارد و نشان‌دهنده پیشرفت چشم‌گیر فوتبال در این منطقه است. حضور تیمهای از سراسر افغانستان و رقابت‌های شدید در این لیگ، موجب افزایش شور و شوق مردم به ورزش فوتبال نیز شده است.

این رویداد ورزشی افزون بر جنبه‌های رقابتی، فرهنگی و اجتماعی برای ارتفاعی سطح فوتبال کشور و تشویق نسل جوان به فعالیت‌های ورزشی محسوب می‌شود.

آسیایی «جلنج کاپ» شرکت خواهد کرد. از طرفی هم، غلام‌فاروق بارکزایی، مدیر باشگاه ابومسلم فراه، از دیگر شخصیت‌های برگسته‌ای بود که در پایان این رقابت‌ها صحبت کرد.

در چهارمین فصل لیگ برتر قهرمانان فوتبال افغانستان، تیم فوتبال ابومسلم فراه با کسب نتیجه‌ای چشم‌گیر قهرمان این دوره از رقابت‌ها شد.

این رویداد مهم ورزشی که با میزانی ولایت هرات برگزار شده است، حضور پررنگ و چشم‌گیر مقامات بلندپایه تربیت بدنی و ورزش افغانستان را به خود دید. علاوه بر این، این دوره از لیگ با مشارکت ۱۲ تیم از ولایات مختلف کشور برگزار شد و در نهایت تیم ابومسلم فراه توانست با نماش عالی خود، مقام اول را کسب کند.

دکتر شاهرسول احراری، رئیس فدراسیون فوتبال ولایت هرات، می‌گوید: «لیگ قهرمانان افغانستان امسال با تفاوت‌های چشم‌گیری این رقابت به سال‌های گذشته برگزار شد. این مسابقات با حضور گسترده مردم هرات و سایر ولایات، در فضایی امن و مناسب برگزار شد و به پایان رسید.»

احراری همچنین به اهمیت این لیگ اشاره کرده و تصریح می‌کند که تیم قهرمان با افتخار به نمایندگی از افغانستان در مسابقات

کچیری گوشت لند، نمادی از غذاهای سنتی در هرات

کبراسالاری

غذاهای سنتی و خوش طعم هراتی است که نه تنها در هرات بلکه در دیگر مناطق افغانستان نیز طرفداران زیادی دارد. این غذا علاوه بر خواص گرمایی و تغذیه‌ای، با ترکیب طعم گوشت لند و برنج و ماش، تجربه‌ای بی‌نظیر برای کسانی است که به دنیای غذاهای اصیل و محلی علاقه دارند. غیر از کچیری گوشت لند، دیگر غذاهای سنتی هرات مانند غلورترش، غلورشیر، غلور و شیربرنج نیز در فرهنگ غذایی این منطقه جایگاه ویژه‌ای دارند و از محبوب‌ترین خوارکها در میان مردم هرات هستند.

این غذاها معمولاً با استفاده از مواد اولیه محلی و به شیوه‌های سنتی تهیه می‌شوند و همچنان بخشی از میراث فرهنگی و غذایی هرات را به نمایش می‌گذارند.

طعمی خاص و اصیل در میان هراتیان محبوبیت زیادی دارد. مردم هرات به ویژه در فصل زمستان به دلیل خاصیت گرمایی این غذا و همچنین طعم دلپذیر آن، به خوردن آن علاقه‌مند هستند.

این غذا نه تنها در خانه‌ها بلکه در رستوران‌ها و غذاخوری‌های مختلف این ولایت نیز بسیار پخته می‌شود.

گوشت لند، که در حقیقت به گوشت خشک شده و نمک‌زده اطلاق می‌شود، یکی از شخصیت‌های مشهور در پخت این غذا در هرات فردی به نام "چه ملتگ" است که در رستوران خود به ویژه در زمستان این غذرا را طعم خاص و اصیل ارائه می‌دهد. محبوبیت این رستوران به قدری زیاد است که بسیاری از ساکنان سایر ولایات به هرات سفر می‌کنند تا این غذای ویژه را از دست ندهند.

کچیری گوشت لند، بهطور کلی نمادی از کچیری گوشت لند یکی از غذاهای سنتی و محبوب در میان هراتیان است که طعم دلپذیر آن به ویژه در فصل زمستان، افراد را به سمت خود جلب می‌کند. این غذا از ترکیب گوشت خشک شده (که به "گوشت لند" معروف است) و برنج و ماش تهیه می‌شود.

گوشت لند، که در حقیقت به گوشت خشک شده و نمک‌زده اطلاق می‌شود، یکی از مواد اصلی در پخت کچیری است. این گوشت به دلیل ماندگاری طولانی و قابلیت ذخیره‌سازی در فصول سرد، در بسیاری از غذاهای هراتی استفاده می‌شود. بهطور معمول، گوشت لند قبل از پخت در کچیری، به صورت ریز ریز یا خرد شده در می‌آید و همراهی با برنج و ماش در خوارک‌ها ترکیب می‌شود.

کچیری گوشت لند به خاطر داشتن

سردی بازار
فروش گرسی در
ولایت هرات با وجود
سردی هوا

Takhasos

Monthly 196/197

هنجاریه نویسی روکا^{شی}
میراث مانگار هرات

کارگاه آموزشی: هدف

جهان
تپه
تحصیل
مکان